

REDACTIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.

Pe jumătate an .. 10 "

Pe o lună .. 2 "

Pentru de Duminecă pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

numeri de zi pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicație.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

TRIBUNA

Congresul național bisericesc.

Duminecă se va deschide în strălucita catedrală din Sibiu congresul național al bisericii române dreptmăritoare de răsărit. Fruntașii celor două episcopii — ai Caransebeșului și Aradului — și a mitropoliei Sibiene se vor aduna cu acest prilej la un loc, să chibzuiască asupra celor mai însemnate afaceri bisericești și în bună înțelegere să ia hotărâri menite a întări biserica, rău zguduită de câțiva ani încoaci.

Ca întotdeauna: bătrânul mitropolit, înconjurat de cucernicii părinți ai celor două episcopii, va chema în ajutor Sfântul Duh: să lumineze mințile și să încălzească inimele celor căror Români ortodocși au încredințat soarta bisericii... Și în slavă ne va ridica duioasele cântece bisericești...

Munca noastră rod bun însă numai așa va aduce, dacă plecăm la drum cu gând curat, pătrunși de convingerea că numai prin dragoste se poate ajunge și la înțelegere și la înlăturarea greutăților ce se abat asupra bisericii noastre, dragoste către frațe dragoste pentru așezămintele bisericești. Căci nimeni nu-i merit a purta cîrjă pentru a porunci altora, zice Apostolul, ci slugă este tuturor. Și cu cât primejdiile se sporesc, cu atât este lipsă de sălășluirea între noi a bune înțelegeri.

Că greutățile sporesc și asupra bisericii se abat tot mai multe primejdii, — o știm și mărturisim toți. Vor fi știind-o bine în deosebi mai marii bisericești...

Ne vom îngrădi bine deci cu legea și stând pe temeliile ei, nu vom lăsa ca ea să fie știrbită, că numai hotărârea noastră de a păzi și apăra legea ne poate fi scut.

Din acest punct de vedere congresul național bisericesc va trebui să se rostască în afaceri însemnate.

Congresul de astă dată are însă și o însemnătate deosebită. E taină știută de toți, că Metropolia sibiană a fost — și este poate — în neînțelegere cu stăpânirea dela Budapesta, din pricina unor lucruri lăuntrice de vieții noastre bisericești. Erau greutăți mijloc chiar în privința convocării congresului.

Cei cu răspundere înaintea poporului și alui Dzeu vor trebui să se rostască asupra acestei afaceri bisericești.

Au trecut apoi un șir lung de ani de când spiritele se preocupă de înființarea episcopiiilor nouă, la Oradia-Mare, Timișoara și Cluj. Se urgencează mai ales înființarea celei dela Timișoara, după cum vîntul Vasile Mangra dela Oradia a luat de asemenea măsuri pentru-ca planul înființării unei episcopii în Oradia-mare să se apropie de împlinire. Fruntași cu trecere

înaintea Românilor au și înaintat Congresului un *Memorand* în afacerea înființării episcopiei dela Timișoara, și fie că vremea s'a împlinit, fie că mai sunt încă multe de chibzuit, Congresul va trebui să se rostască și asupra acestei chestiuni de un interes vital pentru biserica drept măritoare răsăriteană.

Mai avem apoi un moment nou: Congresul se întrunește în catedrala cea nouă. Bătrânii, cari au lucrat alături de marele Șaguna, își văd realizat visul. Tinerii, cari au ajuns și ei congresele din bisericuța d'ordinioară, de asemeni își pot da bine seamă de părinteasca purtare de grijă a marelui arhieru, care a lăsat fondul pentru clădirea catedralei, precum pot să aducă închinare și actualului mitropolit, zelului căruia avem a mulțumi că strălucita catedrală s'a ridicat cu o zi mai iute.

Conștii de toate acestea, deputații congresului se adună la Sibiu nu fără oarecare grijă a responsabilității mari ce au pentru soarta bisericii.

Bismark dujman Austriei.

În toată Germania face mare senzație publicarea memoriilor prințului Clodvig Hohenlohe, fost cancelar al Germaniei. Împăratul Wilhelm s'a supărat foc pe fii fostului cancelar pentru publicarea memoriilor.

Noi însă le putem fi mulțumitori, pentru că dintr'însele aflăm lucruri ce ne priesc de aproape.

Astfel sub data 31 Martie 1890 memoriile povestesc că împăratul Wilhelm II a explicat generalilor comandanți de ce Bismark a trebuit să plece, și între altele le-a spus:

»Rusia voeste să ocupe Bulgaria și în acest scop voeste să-și asigure neutralitatea Germaniei. Împăratul a spus însă generalilor că promisese împăratului Austriei că va fi un aliat credincios și că trebuie să se fie de vorbă. Ori, ocuparea Bulgariei de Ruși ar însămnă războiul cu Austria, și Germania nu poate lăsa în asemenea împrejurări pe Austria. Se pare tot mai mult că deosebirile de vederi dintre împăratul Wilhelm II și Bismark cu privire la planurile rusești au condus la ruptură. Bismark voia să părăsească pe Austria. Wilhelm II voia să meargă cu Austria, chiar cu primejdia de a fi implicat într'un război pe două fronturi, adică cu Rusia și Franța.

Se vede deci, că Bismarck ar fi fost gata a ne jertfi atât pe noi, popoarele din Austro-Ungaria, cât și pe România, lăsându-ne pradă Rușilor. Numai Împăratul Wilhelm II. a împedecat pe Țar să ocupe Balcanii.

Iată de ce marele împărat chiar în urma

destăinuirilor publicate de frații Hohenlohe ne apare într'o lumină simpatică, iar Bismark, care a fost gata a se alia cu Rusia *cutropitoare*, ni se înfățișează într'o lumină tristă. Cel care a forțat umilirea Franței, plimbând oștirea prusiană prin Paris, ar fi privit cu aceeași bucurie cum Rusia intră în Balcani și calcă în picioare mândrul regat al României. Și fără nici o remușcare ar fi implicat Austro-Ungaria într'un război pe moarte și viață cu Rusia!

Briganții condeiului.

Așa i-a numit Miercuri, în interpelarea sa din Cameră, într'un termen general vestitul deputat Szemere Miklós, pe cei ce dețin azi condeiul în presa ungurească, pe »reprezentanții presei patriotice«.

— Briganți împotriva cărora societatea trebuie să se apere — i-a caracterizat Szemere, destăinuind intimități într'adevăr edificatoare din viața internă a acestei presei, aplaudată până ieri, când trăia numai din exploatarea chestiunii naționalităților, dar osândită acuma, când a ajuns să exploateze întreaga viață publică maghiară.

Briganți! De când?

Și de ce briganți? De douăzeci de ani tovarășia ziarelor ovreești-maghiare mințește, insultă, terorizează, ațâță cu sistem împotriva naționalităților. Spună-ne dl Szemere de Huba, unde au fost procurorii, unde a fost chiar dânsul atâta vreme, căci nu ne putem închipui că de ieri alaltăieri datează brigantismul acesta în presa »patriotică«.

Paragraful din legea penală care pedepsește agitația la ură a unei naționalități împotriva alteia, l-a călcat și l-a depășit numai presa naționalităților și presa maghiară cu briganții ei niciodată n'a făcut greș împotriva acestui §? Nu, erau patrioți atunci briganții, pe cari era o datorie patriotică să-i sature din banii statului, a societăților, și a privaților, cari se numesc patrioți.

N'are cuvânt dl Szemere de Huba a se plânge. Cu atât mai puțin sincere au fost excepțiile ministrului președinte Wekerle, care părea a da drept ate interpelatorului, totuși a zis, că în privința presei din provincă guvernul numai acolo acordă mici subvenții, unde e nevoie de această presă »pentru contrabalansarea agitațiilor naționaliste«. Aici trebuie susținut brigantismul — nu-i așa d-le Wekerle?

Dar să dăm cuvântul d-lui Szemere:

Presa este un important factor a vieții publice. Aceasta convingere a avut-o totdeauna și în 1902 a cerut în parlament înființarea unei școli speciale pentru ziariști. Și el zice despre presă ceea-ce a zis Deák Ferencz: ori-ce se poate scrie, ce este adevărat.

O presă bună este o stea conducătoare pe firmanentul culturii. În 1830 erau circa 10 ziare în toată țeara, azi sunt în Budapesta 30 de ziare

cotidiane maghiare și 10 ziare cotidiane germane mai multe decât în ori-care capitală, afară de Paris. La prima ochire ne convingem că numărul ziarelor este prea mare. Susținerea lor costă enorm de mulți bani. Ziariștii, acești semizei moderni sunt miserabil salarizați. Ar crede cineva că la noi se susțin ziarele mai ales prin abonamente și anunțuri. Toată cinstea excepțiilor, ziarele la noi sunt însă susținute de stat, bănci și instituții publice. Dacă aceasta s'ar face pe față, n-aș avea nici un cuvânt de zis. Dar toate acestea se fac *sub rosa*. Paușalele (subvenții) de stat sunt ascunse, așa că proprietarul de ziar își poate umplea buzunarele cu bani de al statului, cu toate acestea poate fi deputat, nu-i incompatibil.

Halász Lajos: Spune-mi pe nume!

Szemere Miklós: Trebuie dat socoteală despre întrebuintărea filerilor bietului popor contribuabil. (Da, bietul popor contribuabil! N. R.). *Lengyel Zoltán* a spus că la *căile ferate ungare se dă anual peste un milion, pentru subvenționarea ziarelor*. I-a spus fostul secretar de stat, dela departamentul comerțului, contele *Serényi Béla* că bugetul statului e încărcat cu patru sute de mii pentru subvenționarea ziarelor. Dar în bugetul căilor ferate nu figurează această sumă, căile ferate n-au nevoie de reclam. Este ziar care are 24 bilete de liber parcurs. Numai cu puțin mai înainte n-avea nici idee despre așa numitul paușal. Servă deci cu o mică ilustrație. Datele sunt ale ziarului «*Egyetértés*» de pe anul 1893, când era *Csávolszky* redactor. Arată câte paușale a căpătat ziarul dela bănci și particulari. D'atunci paușalele au tot sporit. E întrebare, dacă suportă țara aceste sarcini grele, și pot oare ezercita ziarele critică asupra acestor întreprinderi? Fabrica *Ganz* cheltuiește la an 90,000 cor. pentru anunțuri. La 26 August 1906 s'a convins că ziarul «*Egyetértés*» a căpătat 36,000 dela căile ferate ungare. (Adecă dela «*drabanți*». (N. R.))

Se ocupă de tonul degenerat al ziarelor. Și întreabă apoi:

Unde e procurorul? Nu se poate azi intenta proces de presă în Ungaria? Pentru aceasta infecție ce se cheamă presă, să-și dea bietul popor filerii săi? *Briganții condeiului* să se mai reștețe și d'aici înainte? Aceasta este civilizația maghiară? Dintr'o scrisoare citește, că improcuații în acuze penale trebuie să plătească, pentru a nu fi târâți în presă. Toată lumea o știe, că accidente tramvaiului electric sunt zilnice, în presă însă nu.

Cere esmiterea *comisiunii parlamentare* pentru a se afla chip de a se pune capăt acestor ticăloșii.

A răspuns apoi ministrul-președinte *Wekerle Sándor*, un răspuns însă cu *doi bani în trei pungi*, cam cum e felul dlui *Wekerle* și la vorbe și la fapte.

Iată fraților Români, ce s'alege din perinele voastre, din ușile și ferestrele din țifni *scoase la tobă*, din filerii ce-i scot executorii toamna dela voi și dela copilașii vostrii, cari rămâni goi și flămânzi pe uliță.

Ajutorarea rezerviștilor. Pentru ajutorarea rezerviștilor, cari au fost chemați la arme în urma ex-lexului, s'a luat în bugetul statului de pe anul 1906 un milion și cinci sute coroane.

Ministrul de honvezi *Jekelfalussy* a dat poruncă să se facă conscrierea tuturor rezerviștilor, cari în adevăr sunt săraci.

Vor primi ajutor acei rezerviști, cari înainte de a intra la arme s'au însurat și ș'au lăsat soția și copii fără nici un venit într-un câț au fost săraci, sau au avut numai atâta avere, care numai atunci era de ajuns pentru susținerea vieții, când putea să muncească și capul familiei.

Atragem deci atențiunea tuturor frunta-

șilor să dea instrucțiunile de lipsă țăranilor cari au servit ca rezerviști, să-i trimită la antistiile comunale, cari sunt datoare a lua protocol cu dânsii și a-i prevede cu actele, de cari au nevoie pentru a fi despăgubiți.

Cum și aici ca de obicei în altele, este teamă ca autoritățile să nu-i nedreptățească pe Români, eventualele nedreptăți ce i-s'ar face cuiva, să ni s'aducă fie la cunoștința noastră, fie a vreunuia dintre deputații naționali.

Privitor la congresul învățător. Sc ee se contemplează a se ține la Blaj, ni-se fac întrebări și ni-se cer deslușiri dintr'o parte și alta.

Răspundem: despre punerea la cale a acestui congres știm atâta cât am publicat; cum s'a organizat treaba ori dacă s'au făcut pregătiri pentru ca în sânul congresului să ajungă în discuție chestiuni preparate, — nu avem cunoștință mai de aproape.

Cât privește părerea unuia și altuia, le-am publicat fără să ne fi identificat cu ele, fără să luăm solidaritate ori răspundere. Ca tribună liberă, dăm loc pentru discutarea tuturor chestiilor de interes obștesc, ingerință nu ne arogăm însă. Din parte competentă ni-s'a spus că sunt mulți de părere că pentru reușita unui congres în așa stil mare, ar fi fost necesar ca ideea și modalitățile, dar mai ales *materialul de tratat* să se fi debătut întâiu în sânul reuniunilor, și un comitet al acestora să aranjeze și timpul și locul unde să se țină congres, și obiectele ce ar fi să se deșbată. Așa, venind acolo fiecare cu propuneri incidentale, s'ar cere prea multă vreme până ce statul învățătoresc să se aleagă cu ceva pozitiv, fie numai ca și — ideie.

În toată această afacere am mers cu obiectivitatea până acolo, că în numărul nostru din urmă am publicat chiar și articolul dlui *Drăgan Mariș* (din Tătărești), care persiflează motivele temeinice invocate de dl *R. Ciorogariu* în chestiunea salarelor învățătoresci, motive cari pot fi discutate, dar nu persiflate. Am publicat anume pentru a arăta nota caracteristică a tonului în care se devalvează întreaga discuție. Adaogând încă acestui ton *lozinca* dată, *joc cu confesionalismul*, apare ca și când chestiunea a depășit de pe terenul obiectivității pe terenul agitatoric. *Lozinca* dată împotriva confesionalismului ne face a bănuși, că la spatele acestei campanii vor fi și motoare străine, cari prin agenții lor agitează învățătorimea noastră la înstreinare de către biserică, ceea-ce suntem convinși că învățătorimea noastră nu o vrea, dar în preocuparea ei de a-și ameliora soarta, ușor poate fi sedusă la stări pe cari ea le-ar regreta mai mult.

Din aceste motive din parte-ne nu putem servi noua direcție apucată. Din contră, atragem atenția învățătorimei noastre valoroase, la care noi atât de mult ținem, să cumpănească bine ceea-ce face, ca să nu se periclitizeze interesele noastre mari-naționale bisericești.

Să avem încredere deplină și să sperăm că corporațiunile noastre bisericești vor face tot ce pot pentru binele învățătorilor și fără periclitarea nici unui interes superior.

Răi ori înconștienți?! Ni-se aduce la cunoștință că biserica gr. or. română din frunțașă comună Șiclău își încasează pretențiile dela credincioșii sei prin avocatul ovrei Dr. Glück Géza.

Președinte al comitetului parochial e *Simeon Codrean*, episcop *Mornăilă*.

Întrebăm pe acești țărani frunțași: își dau seamă de gravitatea faptului? Nu sunt prin acele părți advocați români? Dl *Glück* le inspiră încredere mai multă și are dragoste mai mare pentru biserica română și

pentru țăranii români datori, de cât un *M. Veliciu*, Dr. *George Popovici* (care e chiar din Șiclău) și Dr. *C. Ardeleanu*, advocați români în apropiere, la Chișineu?

Oare Ovreei, în afaceri de ale Sinagogilor, au angajat vre-odată advocat creștin ori Român?

Chestiunea feminină.

În ședința de Miercuri a Camerei ungare deputatul național *Alexandru Vajda-Voevod* s'a făcut ecoul unei chestiuni, care de sigur nu ne poate preocupa drept urgentă chestie socială, dar care fără îndoială este o idee înaintată, o idee liberală și umanitară, care în apus se discută de mult și preocupă atât societatea cât și statele.

Însuși deputatul *Vajda* a tratat chestiunea mai mult din punctul de vedere de drept și nu din cel social, ce-l ocupă azi femeia, și în privința aceasta a săvârșit un lucru bun, arătând soarta precară a femeii și spiritul retrograd ce domnește în țara aceasta în privința chestiunii feminine.

A făcut însă un lucru bun dl *Vajda* și pentru că sulevând această chestiune, a isbutit să-l desbrace gol vestitul parlament «cult» din Budapesta în mijlocul cărora a răsunit cuvântarea deputatului român, însoțită de cele mai frivole și abjecte întreprinderi, cari fără îndoială vor edifică lumea cultă.

Deputatul român a ales bine și vremea, pentru că tocmai acum au sosit aproape din toate statele reprezentante distinse ale mișcării internaționale feminine, cum sunt dnele *Dr. Carrie, Camp, Catt și Jacobs A. Alette* din Amsterdam, cari au un bun prilej să cunoască vestitul «cavalerism» maghiar cu care se face atâta paradă.

Iată interpelarea dlui *Vajda-Voevod*:
Onorată Cameră! Nu vrea cu ocaziunea aceasta să vorbesc în calitate de deputat naționalist ci ca deputat al țării. (Zgomot).

Președintele: Atrag atenția dlui deputat că în această cameră nu poate vorbi în altă calitate, decât ca deputat al țării. (Aprobare și aplause).

Vajda-Voevod: Vă rog să fiu înțeles, interpelez într-o chestiune de interes nu special a unei naționalități, ci de interes regnicolar.

Chestiunea feminină, domnilor deputați, s'a dezvoltat în cele mai multe țări ale Europei într-o așa măsură, încât nu se mai poate trece asupra ei, la ordinea zilii. Se poate judeca în multe feluri chestiunea aceasta, dar trebuie să s'admită că chestiunea feminină, întocmai ca chestiunea naționalistă, formează o parte integrantă a chestiunilor sociale. Femeile, dlor deputați, la noi ca și în cele mai multe state, au o situație de helote. (Contestări în stânga! Strigăte: Poate între naționalități! Poate între valahii! Sgomot mare. Președintele sună).

Vă trebui să recunoașteți dlor deputați... (Strigăte în stânga: Nimic nu recunoaștem. Sgomot mare).

Președintele: Liniște, dlor deputați!
Vajda Voevod: Trebuie să admiteți și Dvoastră că dacă femeile ar fi egal îndreptățite cu noi, atunci s'ar bucura și ele de aceleași drepturi pe cari le au bărbații. (Sgomot.) Dar, on. Cameră, cele mai multe drepturi sunt de trase dela femeie. (Sgomot).

Văd din dispoziția generală, că va trebui să treacă încă multă vreme până ce va fi apreciată această chestiune în țara noastră, dar sunt con-

Interesează pe dame

Din noutățile mele de toamnă a sosit un asortiment întreg.

Mărfi fine engleze și maghiare, flanelle, parchete și altele; asemenea vă recomand în atențiune, că am dat de un târg ocazional lațime 120 cm. prețul 38 cr. de metru; modelele cele mai moderne, — care se văd în vitrinele (galantarele) mele. — Cu deosebire stimă:
Nádlér Lajos,
modist de domni și dame,
Andrási-tér, nr. 20.

Frații Grödel în România.

După ce în urma pungășilor comise au fost eschiși dela licitațiunile publice din Maramurăș, se știe, frații Grödel s'au năpustit asupra pădurilor săcuești. Cum i-a adus la sapă de lemn pe Săcui, a arătat-o pe larg fostul deputat Györffy, deputatul Lengyel Zoltán și ziarele ungurești cele mai multe. Probabil că chestia ajunge și în discuția parlamentului. Sunt la mijloc înșelătorii infame, mituiri îndrăznețe și frustrări pe socoteala statului cum nu s'a mai întâmplat nici-odată.

Aflăm acum că în România de asemeni, cești geseftari, după ce au pus mâna pe grămadă de păduri și au înșghebat o societate anonimă intitulată »Lotru«, au cumănit așa lucrurile, că voind să înșele și acolo, s'au încurcat în procese, pierzând procese mari, așa că azi 6 din pădurile mari exploatare de cinstita firmă Grödel (căci ea se ascunde sub numele »Lotrul«) sunt puse sub sechestru.

S'a ajuns astfel că la primăvară societatea asta nu mai poate lucra și e aproape de faliment.

Faliment fraudulos, se înțelege, căci Frații Grödel așa sunt obicinuiți să opereze: să câștige înșelând, pe stat și pe particulari, pe toată lumea care le iese în cale.

Faptele murdare ale acestor exploatare Ovrei au fost desvălite de dl senator Nicu Albu și au făcut o profundă impresie în cercurile marilor proprietari cari au păduri, și cari tocmai de aceea caută să fie acuma cu luare aminte, ca nu cumva frații Grödel sub anonimatul altei societăți să pună mâna pe cele mai de preț păduri ale Țării Românești.

Noi ne facem o datorie semnalând toate aceste lucruri mai ales pentru a atrage atenția fraților nostri de aici, posesori de păduri, căci avem bune informațiuni: frații Grödel și-au deja agenții trimiși prin locuri populate de Români și caută să întindă exploatarea lor neomenoasă și asupra brațelor și proprietăților românești.

neau claselor superioare și nu cunoșteau propria lor istorie destul de bogată în faptă și evenimente, povestindu-mi cum Olegovicii și Kurikovicii se luptau între ei. Amintind aceste fapte nu vreau să spun că un popor care, vecin de altul, găsește folositor să învețe istoria și limba acestuia, nu trebuie s'o facă. Dar' grație acestei rusificări dezvoltarea țării este o piedică pentru multă vreme.

După ce am lucrat în chipul acesta timp de un an în Livonia, am petrecut apoi în mijlocul populației ruse din districtul Peterhofului, în guvernământul Petersburg. Mă aflam acolo în următoarele împrejurări: în fața școlii locuia jandarmul; la spatele școlii, uridnicul; pe dealul învecinat, preotul și alătura de acesta cântărețul bisericii. Și toți aceștia raportau administrației asupra roșurilor mele. Dacă organizam de pildă câte o ședință sau lecturi pentru popor, de un caracter totuși nevinovat, cântărețul de mai sus raportă inspectorului că »învățătoarea se ocupă cu discuții și explicațiuni cari n'au nimic comun cu activitatea școlară«. Preotul făcea cunoscut departamentului competent că învățătoarea face parte din diferite secte, că răspândește tolstoismul și corupe tinerimea.

Toate acestea s'au întâmplat acum cinci ani. În urma acestor raporturi, am fost chemată când la inspector, când în fața consiliului școlar, când în fața guvernatorului.

Timp de doi ani și jumătate am stat în acest »sub protecția«. În sfârșit, consiliul m'a dat afară din învățământ.

Am părăsit învățământul fără mare părere de rău. În diversele peripeții din viața mea m'am convins de lucrul următor: Nu pot împărți cu poporul nici puțina cunoștință ce o posed, nu-i pot

NOUTĂȚI.

ARAD, 12 Octombrie 1906.

Știre personală. Eri Joi P. S. Sa Episcopul Aradului, I. I. Pap, a plecat la Sibiu, unde se ține consistor metropolitan.

— **Senatul școlar** al conzistorului aradan a ținut Miercuri după amiază ședință sub prezidenția P. S. Sale episcopului Ioan I. Pap, fiind de față referentul dr. Ciuhandru, secretarul V. Goldiș și asesorii Tr. Vățian, Russu Șirianu și Iosif Moldovanu, asesori.

— **Românii de legea ortodoxă orientală** din înființându episcopie a Timișorului au înaintat către Congresul național bisericesc, un memorandum, tipărit în mai multe exemplare, și în care arată, care ar fi calea mai potrivită pentru înființarea noiei episcopii.

— **Societatea de lectură »Ioan Popasu«** a tinerimei studioase dela institutul teologic-pedagogic diecesan din Caransebeș s'a constituit în ședința sa din 17 Septembrie 1906 st. v. sub presiul dlui profesor Iosif Bălan, în modul următor: Președinte: Iosif Bălan, profesor; V. președinte: Nicolae Popovici, teol. c. III; Notar I: Aureliu Simu, teol. c. III; Notar II: Aureliu Bălan, ped. c. IV; Bibliotecar: Vichentie Ciorogariu, teol. c. II; V. bibliotecar: Spasie Crista, ped. c. III; Cassar: Iosif Caragea, teol. c. II; Controlor: Ioan Ștefan, ped. c. IV.

Membrii în comitet: Virgil Musta, teol. c. III; Petru Vuc, teol. c. III; Antoniu Atnagia, teol. c. II; Coriolan Popovici, teol. c. II; Aureliu Balea, teol. c. I; Iuliu Ionesc, teol. c. I; Alexandru Florei, ped. c. IV; Emil Nistor, ped. c. III; Nicolae Vasiliu, ped. c. II; Ioan Sărăngheu, ped. c. I.

— **Date statistice din România.** Conform datelor statistice oficiale cele mai noi România are 5.912,520 locuitori și anume:

Români	5.469,068	adecă 92.49%
Străini	171,063	» 2.89%
Fără protecțiune	272,421	» 4.62%

După confesiune sunt:

Gr.-or.	5.408,743	adecă 91.48%
Rom.-cat. și prot.	168,276	» 2.84%
Ovrei	269,015	» 4.55%
Mohamedani	13,740	» 0.74%

Restul de 639% se ține de alte confesiuni.

deschide ochii asupra situației sale, nu-i pot ridică adevăratele cauze ale mizeriei sale. Am văzut că în asemenea condițiuni, nu se poate gândi la dezvoltarea armonică intelectuală și morală a omului (cum vă spune pedagogia), am recunoscut necesitatea de a crea imediat condițiuni cari să permită gândul la dezvoltarea generală a umanității, m'am convins de necesitatea de a lupta în contra tirăniei autocratice și guvernamentale și în contra despotizmului.

Am devenit revoluționară. Câtva timp după ce fusesem dată afară din învățământ am fost arestată. Un an aproape am fost reținută în închisoarea preventivă și în forțăreață.

Când am fost urmărită pentru a doua-oră m'am refugiat în străinătate, apoi reîntoarsă în Rusia am lucrat ca membră a partidului socialist-revoluționar. Sub influența închisorii și a persecuțiilor, sentimentul revoluționar s'a fortificat în mine. Am înțeles că țarul, dacă nu este tiran și despot, este cel puțin instrumentul necesar, reduce poporul la sclăvie. Din punctul de vedere rus, a governa înseamnă a prăda, a arde, a ucide. Istoria poporului rus e alcătuită din anale de sânge. Eu am văzut că superstructura autocratică și birocratică mai dăinuiește grație violenței puterii și a teroarei albe dar sângeroasă, pusă în lucrare de către acei cari guvernează administrația.

Și însăși viața toată m'a convins că nu se poate crea nimic nou fără a distruge lucrul vechiu. Ideile nu pot fi nimicite cu ajutorul baionetelor, dar baionetele pot fi respinse cu ajutorul ideilor. Și de aceea am devenit teroristă.

Duma s'a întrunit. Dânsa a fost liberală. Guvernul a tolerat cât-va timp atacurile justificate

Foaia maghiară »Magyarország« zice că numărul Ciangăilor din România este de circa 200,060. Afară de aceștia mai locuiesc în România 60,000 Secui, dintre cari numai în București sunt 32,000. Mai sunt apoi încă 30,000 Maghiari cari trăesc în România pe timp mai scurt (1/2—2 an). Așa numărul Maghiarilor din România este, afară de Ciangăi, 90,000, cu Ciangăi cu tot 290,000.

Datele aceste, privitoare la Maghiari, par foarte exagerate. Sigur au fost întregite (!), sub influența șovinismului.

În România la 100 locuitori sunt 4.23 nașteri pe an (în Ungaria 3.94). Mortalitatea e: 2.78 cazuri de moarte pe an la 100 locuitori (cam ca în Ungaria). Deci creșterea naturală a populației în România e cu mult mai mare ca în Ungaria. Cam jumătate (55%) din persoanele decedate în România mor în etate de sub 18 ani și tot cam jumătate (47%) mor în etate de sub 5 ani.

Se constată, că Ovreei scad din an în an, asemenea și ceilalți străini cari sunt în Moldova. În anul 1904 s'au născut în Moldova: Gr.-or. 66,923, Ovrei 6307, romano-catolici 3459. Dintre Ovreei născuți în România 77% s'au născut în Moldova. În Moldova sunt cu totul cam 190,000 Ovrei.

În România numai 17.3% a populației știe scrie și cite și anume 770,896 bărbați și 233,191 femei. În Moldova numai 10.0% știu scrie și cite.

În București sunt 17 foi române și 3 foi germane, cari apar în fiecare zi. Mai sunt încă 81 foi și reviste periodice. Foaie maghiară e numai 1. Cu durere exclamă Ștefan Cornai, care publică aceste date în »M—g«, că 20,000 Nemți câți sunt în București au 3 foi contidiane, iar 30,000 Maghiari numai 1 foaie.

În România sunt 220 reuniuni, dintre cari 20 germane și 2 maghiare.

— **Manevrele regale române.** Tema generală a manevrelor regale, cari vor fi făcute de trupele corpului 3 și divizia de roșiori e următoarea: O armată de est, venind din spre Buzău, va merge asupra Bucureștilor, apărați de o armată de vest, concentrată la București și împrejurimi. Un corp al armatei de est, compus din divizia 6-a și din divizia de roșiori, sub comanda generalului Rossima, va merge asupra Ploieștilor, unde se va afla un corp al armatei de vest, compus din divizia 5-a, sub comanda generalului C. Iarca, care are menire de a acoperi spatele armatei de vest. La 25 Septembrie v. avant-garda armatei de atac de est va ocupa Ulmeni și Mizil, precum și trecerea Cricovului. Prezența ei fiind semnalată armatei de vest aceasta din urmă va lua ofen-

ale Dumei, îndreptate împotriva lui. Dar răbdarea stăpânilorilor se curmă atunci când »dumiștii« se hotărără să adreseze poporului un apel recunoscând principiul exproprierii forțate a pământurilor private. Proprietarii au vorbit, iar conducătorii administrației s'au mișcat și Duma a fost dizolvată.

Și acum, îndurăm din nou o perioadă de represiune. Dar toate sforțările guvernului sunt zadarnice. Nici represiunile, nici arestările, nici deportările, nici exilările, nici măcelurile nu vor putea țărnui avântul poporului răscolat.

Mă veți condamna la moarte. Ce-mi pasă mie în ce chip voi fi obligată să mor — la spânzuraătoare, la muncă silnică, pretutindeni voi muri necălăuzită decât de singurul gând:

Adio, poporul meu, nu ți-am putut închina decât o parte mică din viața mea. Voi muri cu credința că vor veni:

...în curând zilele acelea

Când tronurile care se clatină se vor prăbuși!

Și când pe întinsa câmpie rusească
Se va înălța soarele sclăpitor al libertății.

POEZII POPORALE.

Auzite în comuna Bădești (l. Hălmagiu cott Arad.)

Așa zice lăuta
Că n'are cine juca;
Fetele is supărate
C'or rămas nemăritate.

Bere-aș apă, din ce-aș bea,
Bere-aș din gurița ta;

siva. La 26 Septembrie v. cavaleria celor două armate va da o luptă la Inotești. Grosul celor două armate se vor întâlni la 27 Septembrie v. la Albești-Paleologu. Armata de vest, fiind respinsă, se va retrage spre Ploești, înaintea căruia va lua poziție de apărare la 28 Septembrie v. La 29, intrarea trupelor la Ploești. Defilarea. Defilarea manevrelor a avea gen. Varthiadi, comandantul corpului 3 de armată. Regele Carol va sosi la Ploești Joi dimineața în 28 Sept. v.

— „Luceafărul“, revista literară ce apărea până acum în Budapesta, și-a mutat redacția și administrația la Sibiu, (Schewisgasse nrul 2). Orice scrisori, mandate, comande de cărți ș. a. să se adrese pe viitor la Sibiu.

— **Convocare.** Învățătorii români gr. ort. din tractul protopopesc al Chișineului își vor ține conferința de toamnă la școala conmembrului Georgiu Iancu din Macea, Luni 9/22 Octombrie a. c. începând la 8 oare a. m., la care conferință sunt invitați a participa toți membrii ordinari, onorari și ajutători precum și toți binevoitorii și sprijinitorii școlii. Nadab, la 25 Septembrie (8 Octombrie) 1906. Dimitrie Boariu, prez. Traian Tabic, not.

— † **Dr. Iacob Major.** medicul primar al orașului Lugoj, fost president al casei române din Lugoj, etc. a răposat în Lugoj după îndelungate suferințe în etate de 53 ani. Dr.-ul Major era mare binefăcător al săracilor în caz de boală, dându-le ajutorul medical în suferințele lor de multe ori fără nici un onorar. În societate era iubit și stimat de toți și trecerea lui prea de vreme la viața de veci lasă cele mai adânci regrete în sânul întregii societăți lugojene, fără deosebire de neam și confesiune. Ceremonia funebrelă pentru neuitatul defunct s'a celebrat în Lugoj mâne, Mercuri la 10 Octomvrie st. n. 2 ore p. m. iar rămășițele pământești vor fi transportate la Comloșul-Mare, unde vor fi așezate în cripta familiară la 11 Octomvrie. Odihnească în pace și fie-i memoria binecuvântată! Transmitem întristatei familii sincerile noastre condolențe.

— **Din căldărar deputat.** În Franța au ajuns deputați oameni de diferite ocupații. Un acrobat a fost deputat patru ani, un barbier un an, dintre tipografi au ajuns nenumărați. La alegerile din urmă a ajuns chiar un căldărar.

— **Invitare.** Reuniunea învățătorilor gr.-cat. »Mariana« își va ține adunarea Generală Luni în 22 Octombrie st. n. a. c. în Bistrița (Besztercze) în sala școlii conf. gr.-cat., la care se invită cu toată stîmă a lua parte atât domniile membrii cât și on. public interesat de cauza învățămîntului.

Presidiul reuniunii învățătorilor greco-catolici »Mariana«: *Ciril Deac*, vicar for. episcopesc, președinte. *Clement Grivase*, secretar.

— **Expoziția de copii din Apoldul-român.** Comisiunea higienică a comitatului Sibiu, precum aflăm, va fi reprezentată la expoziția de copii, pe care »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu« o aranjează Duminecă la 14 Oct. n. c., în comuna Apoldul-român prin fizicul comitatens dl Dr. Schuller.

Comitetul central al Reuniunii agricole apelează la publicul nostru doritor de progres să participe în număr cât mai mare la această primă lucrare a sa de interes higienic.

— **Avis.** Epuizându-se prima ediție din *Curs practic de Limba maghiară* pentru școalele primare de scrisul, în 2 săptămâni va apare ediție nouă, despărțindu-se materia anului 1, 2 și 3 într'un curs, iar materia anilor 4, 5 și 6 în cursul al II. Ediția a doua e corectă de 2 profesori și emendată cu considerare la observările tuturor colegilor. Comloșul bănațean, 9 Octomvrie 1906. I. Vuia.

— **Cine hazardează?** În numărul trecut al ziarului nostru am arătat că poliția din Pesta a descoperit un nou cuib de cartofori (cărtași). Iată numele celor ce făceau parte din acest cuib:

Arany Sándor, jude cercual, dr. Bernáth István, officiant de bancă, dr. Brédl Pál, adv., Bihari Mihály Miklós, locotenent în penzie, Ditrői Mór, locotenent de husari, dr. Fekete László, adv., Dabasi Halász Péter, proprietar de pământ, Hirsch Sándor, officiant de bancă, Horváth József, deputat dietal, Horváth Jenő, secretar ministerial, Insejt Jenő, proprietar de pământ, Szeless Irén, actriță, Szőke Margit, actriță, Kobelrausch Gyula, officiant de bancă, dr. Kreisler Gyula, adv., Supp Tivadar, Magyar Gyula, colonel, Putnoki Elemér, proprietar, Rónay László, Szemere Kálmán, Tatay Ferencz, căpitan de husari.

— **Din carnetul unui om îngropat de viu.** Cu groază ne aducem și acum aminte de înfiorătoarea catastrofă dela minele dela Curries. Un ziar parisian publică acum însemnările aflate lângă cadavrul muncitorului Saurien. Scoatem următoarele:

— Mă cuget la micul meu copilăș. Dumnezeu să-l binecuvinteze. Trimit salutul meu fierbinte soției mele și celor trei copii ce-i am acasă... Mi se pare, că moartea nici nu-i așa aproape precum gândesc, mă simt ca și când aș fi acasă în mijlocul familiei mele. Curiosă e moartea—moartea și fratele ei; somnul.

Abea mai avem aier.

E îngrozitor să-ți aștepți moartea. Dumnezeu

cu tine iubita mea, ne vom revedea în partea cealaltă a fluviului... În puiul mesei vei găsi câțiva bani.

Să nu-ți pierzi curajul, dragă Bella!.. Nici nu văd nici n'aud. Pe zi ce merge slăbesc tot mai tare...

Cauza rămănerii mele aici a fost, că am voit să întind mână de ajutor tovarășilor mei... Nu mai avem oleu și numai întunerecul se întinde înaintea noastră. Moartea poate veni! E mai bună odihna.

Iubite Ioane, tinde mână de ajutor copiilor mei și te îngrijește de ei, căci ei nu știu nimic... Să nu-mi mai înșeli soția, căci te va bate Dumnezeu.

Dumnezeu să vă binecuvinteze... Fiți buni toți... Veniți toți la mine... vă voi da... da... pace...

— Ce-a scris mai departe nu se poate descifra.

— **Intrecere cu automobilul.** În Sâmbăta trecută s'a ținut în America intrecere cu automobilul, ce-a avut sfârșit tragic. Automobilele au omorât treizeci și unul de oameni, iar numărul răniților e înspăimântător de mare. Omorurile s'au întâmplat nu din vina publicului care era prea fărâștăstă și se prea îmbulzea la locul pe unde treceau automobilele. Astfel s'a întâmplat apoi că mai fieștecare automobil a stâns câte o viață.

În urma acestor nenorociri, se înțelege, s'a luat hotărîrea, că să nu se mai ține în America intrecere cu automobilele, căci iar s'ar repeta nenorocirile de acum.

— **Stările îngrozitoare în coloniile engleze.** Ziarul »Dail Tribune« arată în mod îngrozitor cum sunt tratați Negrii din coloniile engleze. După ce a fost înăbușită reșcoala Negrilor, în cele mai multe colonii domnește foametea. Autoritățile nu s'au îngrijit de soarrea lor și astfel mor cu sutele.

Pe drum, pe câmp și în toate părțile se găsesc cadavrele alor sute de Negrii, cari au fost jertfa foamei.

— **Oficer sinucigaș.** În mod îngrozitor s'a despărțit de viață locotenentul de husari, Jenny Béla, din Mișcolț. A călătorit la Budapesta și s'a încartirat în hotelul »Nádor«. Aici toată ziua a scris la epistole. Seara s'a culcat de timpuriu. Dimineața a chemat servitoarea spunându-i, că pleacă, dar peste o oră se va reîntoarce. Până atunci să aducă în ordine chilia.

Peste o oră s'a și reîntors, și-a închis chilia cu cheia. Servitoarea din curiozitate s'a uitat înăuntru prin locul cheii și-a văzut, cum locotenentul își potrivește revolverul la frunte. Ea

Din izvor de sub punctiță
Din gurița ta Georgiță.

Dracu să se bizuiască
La goron cu frunză deasă
La mândruța cea frumoasă.

*

Auzite dela col. V. E. Sabo, (Guravăii cott. Arad.)

Pe sub coaste, pe sub deal
Merg badița pe cal
Suspînându-i inima,
Că i-o rămas mândruța.

Până 'ncar, până 'n căruță
Ș'o ales badea, drăguță;
Până 'n car, până 'n hinteu
Tot mai dragă i-am fost eu.

Ce mi drag, nu mi urî
De-ar fi ca negrul pământ;
Ce mi urî, nu mi drag
De-ar fi, ca cașul de alb.

Cine iubește și tace
Răbdă-l Doamne și-i dă pace;
Cine iubește și spune
Nu-l răbda Doamne pe lume.

Pe ulița noastră 'n jos
Este un trandafir frumos:
Când îl bate vântu 'n față
Umple lumea de dulceață;

Când îl bate vântu 'n dos
Umple lumea de miros.

Tr. Mager, iunior.

(Culese de S. R. O. com. Rovina).

Mă ivii în deal la cruce,
Să văd, badea cum se duce?
Cu curelele neunse,
Cu chimeșa nespălată,
Cu gura nesărutată.
— Întoarce bade 'napoi,
Că chimeșa 'oi spală
Și gura 'oi sărută!

— Maică nu mă blăstămă,
Până's eu la casa ta!
Dacă eu m'oi depărtă,
Atunci tu mi-i așteptă
Cu prânzuțul cald în masă,
Și cu apa rece 'n vase.
Maică când oi veni eu,
Zeu îți jur pe Dumnezeu:
Prânzu 'n masă s'a răci
Apa 'n vase s'a 'ncălzi!

Badea cel cu pălărie
Ține umbră lui și mie;
Da să-l văd într'o grădină,
L'aș săpă cu rădăcină,
Și l'aș pune 'ntre ușori,
L'aș sărută 'n serbători,
Și iarna la șezători.

Busuioc roșu în ocol,
Drag mi-o fost mie un fecior.

Mi-o fost drag mai c'am cu frică,
Că Maica n'o știut nimică.
Dar stricata de vecină
lute curse — și mă spuse.
Și maica se mânia,
În lăduță mă băgă,
Cu lăcăt mă încuiă.
Mă uitai pe sub lăcăt,
Văzui lumea 'ncunjurând,
Feciori cu fete jucând;
Numai al meu bădiuș șezând
Cu colopu pe ureche,
Doar pe mine el mă vede?!

Cătu-i Sibiu de mare
Numa două drumuri are,
Două drumuri ș'o cărare
Ș'o cărare de năsip,
Merg cătanele tot șir,
Maicele 'napoi plângând.
— Întoarceți maice 'napoi
Voi nu știți unde mergem noi
Prin mirosul florilor
În scurtarea zilelor.

Florică de pe hat,
Dragi am fost și ne-am lăsat.
Florică de pe rât
Dragi am fost și ne-am urî.
Da cine ne-a despărțit,
Fie-i moartea de cușit
N'aibe cruce la mormânt,
Nici cue 'n copârșeu
Precum ni-o făcut trai rău.

prinsă de groază a fugit la stradă, unde a văzut un dedectiv, căruia îi spusese cele văzute. A mers deci și dedectivul și a văzut și el pe locotenent învârtind revolverul. Nu puteau însă să intre în lăuntru, iar ușa nu voiau s'o spargă, de frică, că atunci se va împușcă. Au încercat deci să-l înșele, servitoarea a bătut la ușă când:

— Dle locotenent poștește ceva?
— Nu — fû răspunsul.
Atunci a încercat norocul dedectivului.
— Am adus o telegramă pentru Dta.
Locotenentul puțină vreme stătea pe gânduri, apoi în ton dureros zise:
— Eu nu mai aștept dela nimeni nimic! — în momentul următor s'a auzit sunetul unei împușcături. Au spart atunci ușa, dar era prea târziu, căci locotenentul murise.
El lăsă în urmă-i soția și trei copii.

— In exclusiva magazină a fabricii de haine au sosit nouățile de toamnă. O înșă uniformă de haine bărbătești 3 metri pâră de lână fl. 3.90, 4.45, 5.40, 6.60, 7.95. In provință trimitem mustre. Pentru un pardeiu ori palton 2.20 cmt. fl. 6.60—7.50.
Peptare după moda franceză în prețurile cele mai convenabile.

Pentru copii se capătă remășițe. Cu stimă: **Lechner és Fleischer** magazinul fabricii de haine în Arad, Szabadságtér 17.

— **Wolf J.**, pantofar de ghete femeiești și bărbătești Arad, strada Weitzer (palatul minorității).

Economie.

Arad, 12 Octomvre

Nouă bancă românească. Sub numirea de »Arina« este pe cale a se înființa în Sanislău un nou institut de credit românesc. De 22 Octomvre a c. s'a convocat și adunarea constituantă a nou înființându-l institut în Cărai de către »comitetul fondatorilor institutului »Arina«.

Cine sunt aceștia? Să ni se ierte aceasta cu simplitate.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 9 Octomvrie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	7.17— 7.18
Secară pe Octomvrie	6.37— 6.38
Orz pe Octomvrie	6.87— 6.88
Cucuruz pe Iulie	6.63— 6.64
Cucuruz pe 1907	5.07— 5.08
Grâu pe Aprilie 1907	7.45— 7.46

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7.17— 7.18
Grâu pe Aprilie 1907	7.46— 7.47
Secară pe Octomvrie	6.37— 6.38
Ovăs pe Octomvrie	6.86— 6.87
Cucuruz pe Iulie	5.03— 5.04
Cucuruz pe 1907	5.09— 5.10

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 122—123 fil.; mijlocii părechei. 250—260 klgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut: »Cartea de cetire germană«, compusă pe baza lecturii, pentru cl. V și VI gimnazială de **Dr. Bunea**, prof. Editura: Librăria Ciurcu, Brașov. Preț 2 cor. 50 fl.

Posta Redacției.

Birlea, Soimoș. Pasportul din 1903 nu e valabil. Trebuie altul nou. Plecarea din Arad, peste Predeal.

T. în Sibiu. Nu polemizăm cu cele scrise de dl protopop din Agnita în »Telegraful«. Adreseză acolo observațiunile D-Tale.

Iacob Cizmaș, Moroda. Acei 15 fl. e numai drumul, dus și întors. De mâncare se îngrijește fiecare pentru sine. Pasaport de asemeni își scoate fiecare, pe socoteala sa, prin oficiul notariatului.

G. Cosma, Barakony. Trebuie pasaport dela comitat. Cei din Bihor ar veni spre Arad, unde să fi întâlnirea. La Sinaia ne vom opri.

Posta Administrației.

Ioan Jancin, inv. Almaș. Am primit 5 coroane ca abonament până la 1 Ianuarie 1907.
George Stan, Alsó-Orbó. Am primit 4 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1907.

Redactor responsabil: **Sever Bocu**.
Editor proprietar: **George Nichin**.

Anunț literar.

In vederea noului nostru plan de învățământ, pe lângă predarea cunoștințelor fizicali — în o măsură mai mare de cât până aci se impune și împărtășirea resp. pregătirea elevilor mai mari în cunoștințe folositoare din studiul sau domeniul chimiei de care manual, școala noastră în timpul de față — nu dispune.

Din acestea motive, ușor de înțeles, am compus:

„**Michul chemist**“ sau *Elemente din chimie pentru anii ultimi ai școlii cotidiene și cea de repetițiune.*

Cartea va conține celea mai acomodate și utile cunoștințe chimice reclamate de nobilul scop al școlii populare.

Acest mic manual, nu peste mult va apărea pe lângă un preț maximum 50 fil. la care și până la timpul său se atrege binevoitoarea atențiune a celor interesați!

Ioan Crișianu,

inv. la școala rom. sup. în Socodor.

Am fost bețiv în totdeauna pânăce n'am folosit medicamentul contra bețurii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce bețură spirtuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce bețură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmecia lui

FRANKL ANTAL
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

Nici o osteneală sau cheltuială

nu cruțăm la cumpărarea materialelor brute pentru prepararea Emulsiunii Scott, numai să asigurăm calitățile în adevăr prime și cele mai bune de oleu de pește și de hipofosfiți de var și natron. Aceste materiale exclusiv de clasa primă sunt apoi prelucrate prin procedura proprie alui Scott, care se distinge prin dibăcie tehnică și prin curățenia cea mai exemplară, și produsul e nu numai gustos și foarte ușor de mistuit, ci și de efect extraordinar, cu mult mai bun decât oleiul obișnuit de ficat de pește. In toate cazurile de slăbiciune, fie corporală fie în urma boalei, fie pacientul bărbat desvoltat sau copil, este Emulsiunea lui Scott totdeauna un mijloc neîntrecut de întărire. (8)

Semnul, că *Emulsiunea lui Scott* e veritabilă este breveta: »un om, care poartă în spate o știucă mare».

Cu provocare la foaia aceasta și trimițându-se 75 fileri taxă de timbru trimite franco un model.

Dr. BUDAI EMIL, »Városi Gyógyszertár« BUDAPEST, IV. Váci utca 34—50.

Prețul unui flacon original G. 2.50
Se află în fie-care apotecă.

DE UNDE SE CUMPERE FIE-CARE ROMÂN?

Hotărât, că numai dela comerciant român! Un comerciant român avem în Arad:

Cornel Santo

în a cărui speorie la „COȘNIȚA CU ALBINE“

din strada Deák Ferencz nrul 23

se pot căpăta articoli proaspeți de tot soiul. Poate servi cu cafea de cea mai bună calitate, de 12 soiuri. ZAHĂR, RUM de CUBA și JAMAICA, diferite soiuri de ceai, toate aceste pe lângă un serviciu prompt se pot căpăta pe lângă cele mai favorabile prețuri. Tot asemenea petrolen veritabil de America. — Despre adeveri toate acelor sus zise, se poate convinge fie-cine deja la o cumpărare cât de mai mică, deci cu stimă cere sprijinul Românilor: **Cornel Santo.**

Mersul trenurilor.

Valabil dela 1 Octob. 1906.

ARAD—BUDAPESTA.

	acc.	pers.	pers.
Arad, pleacă 4.16 dim.		11.25 a. m.	9.30 seara
Sofronya	—	11.41	9.48
Curtici	4.36	11.55	10.03
Lökösháza	—	12.10	10.21
Chitighaz	5.00	12.34	10.54
Ciaba	5.20	1.29	11.39
Szolnok	7.32	4.24	3.05
Bpesta, sosește 9.35 dim.		7.20 seara	6.10 dim.

BUDAPESTA—ARAD,

	acc.	pers.	pers.
Bpesta, pleacă 7.25 dim.		8.00 dim.	10.10 seara
Szolnok	9.23	1.09	1.30
Ciaba	11.13	2.05	4.32
Chitighaz	11.30	2.34	5.03
Lökösháza	—	2.51	5.21
Curtici	11.54	3.05	5.38
Sofronya	—	3.15	5.50
Arad, sosește 12.12 d. m.		3.29	6.05 dim.

ARAD—TEIUȘ.

	acc.	pers.	pers.
Arad, pleacă 12.22 d. m.		4.02 d. m.	6.35
Ghiorok	—	4.35	7.06
Radna-Lip.	12.57	5.09	7.34
Soborșin	1.50	6.55	8.47
Murăș-Ilia	2.32	8.07	9.47
Deva	2.56	8.46	10.27
Simeria-Piski	3.14	9.16	10.56
Orăștie	3.32	9.45	11.22
Vințul-de-jos	4.16	10.35	12.11
Alba-Iulia	7.—	10.56	12.31
Teiuș, sosește 7.36 seara		11.25 seara	12.58 d. m.

TEIUȘ—ARAD.

	pers.	acc.	pers.
Teiuș, pleacă 3.55 dim		8.55 dim.	2.— d. m.
Alba-Iulia	4.23	13.36	2.30
Vințul-de-jos	4.48	12.05	2.44
Orăștie	5.33	12.33	3.33
Simeria-Piski	6.05	1.05	4.12
Deva	6.29	1.16	4.27
Murăș-Ilia	7.11	1.41	5.10
Soborșin	8.15	2.32	6.19
Radna-Lipova	9.41	3.25	7.41
Ghioroc	10.10	—	8.16
Arad, sosește 10.50 a. m.		4.01 d. m.	8.50 seara

ARAD—TIMIȘOARA.

	pers.	pers.	pers.
Arad, pleacă 6.15 dim.		12.17 d. m.	5.— seara
Aradul-Nou	6.25	12.28	5.21
Vinga	6.55	12.56	6.14
Timișoara s.	7.44	1.45	7.39

TIMIȘOARA—ARAD.

	pers.	pers.	pers.
Timișoara pl.	8.25 dim.	2.10 d. m.	9.17 seara
Vinga	9.45	3.03	10.17
Aradul-Nou	10.27	3.33	10.49
Arad, sosește 10.40		3.42	10.59

CINE E BOLNAV!

La moment alină și necondiționat vindecă tuse, respirație grea și durere
SIRUPUL DE MUNTE de cap
PENTRU PIEPT

a farmacistului **BALLA**

renumit, recomandat de medici și care face cel mai bun efect.

La moment împiedică tuse convulsivă, tuse măgărească, durere de piept, greața respirației, astma, trocnă, febrintea și reușală.

Sirupul de munte pentru piept a lui BALLA descris mai sus se aduce în circulație în două forme.

Numai pentru cei în etate și pentru copii de 12 ani în sus. Zilnic câte 4 linguri. La copii de 12 ani în sus tot așa. Prețul 2 coroane.

Numai pentru copii de 12 ani în jos. Zilnic 4—5 lingurițe. Prețul 1.20 cor. Indrumări de trebuință alăturăm. —2

Se poate căpăta numai la pregătitorul:

Farmacia BALLA SÁNDOR, H.-M.-Vásárhely, Fő-tér.

LA COMANDE PRIN POȘTE pentru expediție și ladă se compută 40 fl. La comandă mai mare de 6 coroane pachetarea gratuită și pachetul se expedează scutit de cheltuială în caz de trimitere înainte a sumei.

Incunoștințare.

Aduc respectuos la cunoștința onoratului public, că în Arad, strada Boczkó nr. 5 în 11 Octomvrie am deschis sărbătorește

hotelul la „Vulturul Negru“

edificat în stil modern cu 21 camere cu gust aranjate, și vor sta la dispoziția onoratului public.

Spre orientare im iau voia să comunic, că la mine se va găsi zilnic bere proaspătă de KÓBÁNYA. În toată Vinerea zamă de pește, în toată Sâmbăta gustare proaspătă de porc, cumină admirabilă și beuturi escelente. — Camerele sunt iluminate cu electricitate și se pot căpta cu unpreț dela 1.60 cor. în sus.

Im iau permisia să mai amintesc, că mă voi strădui din toate puterile, ca oaspeții mei să fie pe deplin mulțumiți, deci rog să mă și sprijinească.

Cu deosebită stimă

IGNATIE PAȘCA,

hoteller și ospătar.

→ Tramvaiul circulă până înaintea hotelului meu. ←

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestminte, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCE. GENERALE DE A-SIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichig, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fiș, rente, zestre pentru fete, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 60—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întâmplată;

2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, recvisite ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, ououruz, ovės, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, himeț, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuare mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucuruza, grâu, secăra, ovėzul și toată economis.

Expositură în Toracul-mic.

Filială în Buziaș.

„TIMIȘIANA“

institut de credit și economii
 societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. Depuneri . . . Cor. 2.000.000.
 Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4½%, după depuneri peste 20000 cor. cu abzicere de 90 zile 5% interese netto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abzicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expedează franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

Onor. Public!

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că am în atelierul meu din

Temesvár-Józsefváros
 Bonnáz-utca Nro. 18.
 MARE DEPOZIT

de mașini de cusut, biciclete
 și biciclete cu motor

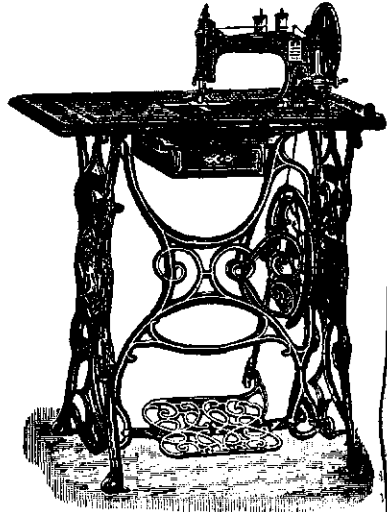
de cea mai bună calitate și cu prețurile cele mai moderate. — Mai departe atrag atențiunea on. public asupra

lucrătoarei mele,

în care se reparaază de măestrii specialiști tot felul de mașinării punctual și foarte ieftin.

Cu stimă:

WALLACHY ÁRPAD, mașinist.

Cel mai bogat magazin pe câmpie pentru instrumente muzicale e a lui

BRAUN IÁNOS

pregătitor de instrumente muzicale

SZEGED, Strada Kárász nr. 7.

Unde se pot căpăta pe lângă prețurile cele mai moderate cele mai bune violine, celo, gurdune, braci (violina secund) și strune și mai departe clarinete, harmonice.

Reparări se efectuează artistic și în modul cel mai grabnic posibil.

Trimitem gratuit cataloage ilustrate în limba maghiară și germană.

